ЭКСПАРТ ПРАЛЬНЫХ МАШЫН ВЫРАС У ЧАТЫРЫ РАЗЫ

РОСТ ЭКСПАРТУ І СТАНОЎЧАЕ САЛЬДА

Як паведаміў Пётр Пархомчык, па выніках студзеня — кастрычніка бягучага года валавы ўнутраны прадукт склаўся на ўзроўні 103,8 % да мінулагодняга перыяду. «Аб'ём прамысловай вытворчасці за 10 месяцаў 2023 года склаў 108 % да адпаведнага перыяду 2022 года, пры гэтым прырост да ўзроўню студзеня бягучага года склаў 12,1 %», — дадаў ён.

З улікам бягучай дынамікі ў прамысловым комплексе, урад прагназуе, што задача, пастаўленая кіраўніком дзяржавы па росце прамысловай вытворчасці на ўзроўні 105–107 %, будзе выканана па выніках года. Што датычыцца тэмпаў росту выручкі, па выніках дзевяці месяцаў у прамысловасці захоўваецца дадатная дынаміка — 110,1 % да студзеня – верасня мінулага года. Рэнтабельнасць продажаў у прамысловасці — 9,5 % пры ўзроўні гэтага паказчыка ў цэлым па краіне 7,4 %. Намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата ў прамысловасці ў верасні склала 2124 рублёў, што вышэй за рэспубліканскі ўзровень.

Віцэ-прэм'ер адзначыў, што экспарт тавараў і паслуг за дзевяць месяцаў гэтага года складае 104,8 % да адпаведнага перыяду мінулага года, што апярэджвае ўстаноўлены мэтавы параметр на гэты перыяд. «Сальда знешняга гандлю таварамі і паслугамі склалася станоўчае, — падкрэсліў Пётр Пархомчык. — Захоўваюцца высокія тэмпы росту экспарту тавараў — 107,8 %. У натуральным выяўленні вырас экспарт пральных машын у чатыры разы, легкавых аўтамабіляў — практычна ў тры разы, тэлевізараў і манітораў — у 2,2 раза, нафтапрадуктаў — у два разы».

Што датычыцца высокатэхналагічных тавараў, то іх доля (4,4 % за дзевяць месяцаў бягучага года) у агульным аб'ёме экспарту расце. Як звярнуў увагу намеснік прэм'ер-міністра, гэта найлепшы паказчык за апошнія гады.

У наступным годзе плануецца нарасціць аб'ёмы экспарту ў Расійскую Федэрацыю і краіны далёкай дугі. Што датычыцца бягучага года, у структуры экспарту краіны адбыліся істотныя змены. У прыватнасці, удалося поўнасцю пераарыентаваць гандлёвыя плыні з недружалюбных краін. У выніку вырас экспарт на рынкі дружалюбных краін. Доля дружалюбных краін у экспарце павялічылася на 14 %. Найбольшы рост экспарту адбыўся ў краіны ЕАЭС і ў краіны Азіі. За дзевяць месяцаў экспарт тавараў у Расію вырас на 19,7 %.

«Рост экспарту забяспечаны ў тым ліку за кошт выкарыстання вытворцамі механізмаў падтрымкі, якія існуюць, — канкрэтызаваў віцэ-прэм'ер. — У бюджэце на 2024 год на мэты падтрымкі экспарту прадугледжана на 20 % больш, чым у 2023 годзе. Акрамя таго, у прапрацоўцы новыя інструменты падтрымкі экспарту на рынках краін далёкай дугі. Так, плануецца прадастаўленне фінансавання беларускім арганізацыям на мэты стварэння на тэрыторыі замежных дзяржаў уласных вытворчасцяў з удзелам беларускага капіталу і з выкарыстаннем беларускай сыравіны, матэрыялаў і камплектуючых».

ТЭХНАЛАГІЧНЫ І САЦЫЯЛЬНЫ ЭФЕКТ ІМПАРТАЗАМЯШЧЭННЯ

Сёлета для падтрымкі рэальнага сектара эканомікі ўрадам было прынята звыш 30 прававых актаў. Дапамога аказвалася вытворцам машынабудаўнічай, металургічнай, нафтахімічнай галін, а таксама лёгкай і дрэваапрацоўчай прамысловасці.

Для беларускіх спажыўцоў была зменшана цэнавая нагрузка на энергарэсурсы за кошт зніжэння цаны на газ. Па словах намесніка кіраўніка ўрада, гэта стала магчымым дзякуючы дасягнутым дамоўленасцям на ўзроўні кіраўнікоў Беларусі і Расіі.

«Прыняты адпаведныя меры па абароне ўнутранага рынку, — заўважыў віцэ-прэм'ер. — У прыватнасці, уведзены абмежаванні на вываз з краіны айчыннай сыравіны: ільновалакна і неапрацаваных скур буйной рагатай жывёлы, неабходных беларускай лёгкай прамысловасці. Цяпер вываз гэтай сыравіны на экспарт магчымы толькі пры наяўнасці ліцэнзіі. У дрэваапрацоўцы ўведзена ліцэнзаванне імпарту асобных відаў тавараў з драўніны».

Для замяшчэння імпарту ў прамысловасці ў сярэднетэрміновай і доўгатэрміновай перспектыве будуць рэалізаваны інвестыцыйныя праекты ва ўсіх рэгіёнах Беларусі, у тым ліку з прыцягненнем дзяржаўнага крэдыту Расійскай Федэрацыі. На ўзроўні Мінпрамгандлю Расіі і Міністэрства прамысловасці Беларусі ўзгоднена рэалізацыя 23 імпартазамяшчальных праектаў з агульным аб'ёмам інвестыцыйных затрат 105 мільярдаў расійскіх рублёў. Па словах Пятра Пархомчыка, па 13 праектах ужо заключаны крэдытныя дагаворы з банкамі, падпісаны кантракты на пастаўку абсталявання. Першыя пяць праектаў будуць завершаны ў 2025 годзе. «Рэалізацыя названых праектаў істотна палепшыць тэхналагічны ўзровень нашых прадпрыемстваў, — рэзюмаваў віцэ-прэм'ер. — Але эфект будзе і для расійскіх спажыўцоў — зніжэнне залежнасці ад імпарту камплектуючых і тэхнікі».

Напрыклад, на «Гомсельмашы» будзе арганізавана ўласная вытворчасць камплектуючых для камбайнаў. Пры гэтым будуць забяспечаны і патрэбы расійскага «Растсельмаша» ў гэтай прадукцыі. Чакаецца, што экспарт мостакамплектаў і кампанентаў механічных перадач у Расію павялічыцца ў некалькі разоў. На прадпрыемствах холдынга «АМКАДОР» плануецца стварыць вытворчасць зусім новых харвестэрных і форвардэрных маніпулятараў, новыя лінейкі вядучых кіруемых і некіруемых тандэмных мастоў, гідрамеханічных перадач. Будуць пашыраны магутнасці па вытворчасці лесанарыхтоўчай тэхнікі. Як звярнуў увагу Пётр Пархомчык, рэалізацыя праектаў забяспечыць і сацыяльны эфект: дадаткова будуць створаны 632 новыя рабочыя месцы і больш як 350 мадэрнізаваных.

«Кіраўнік дзяржавы перад рэальным сектарам эканомікі паставіў сур'ёзную задачу — забяспечыць у бягучым годзе рост выпуску імпартазамяшчальнай прадукцыі не менш як 10% адносна 2022 года, — нагадаў намеснік прэм'ер-міністра. — Задача няпростая, але вырашальная. За дзевяць месяцаў выраблена 74 % імпартазамяшчальнай прадукцыі ад гадавога задання».

ПАВЫШАНЫ ПОПЫТ НА АЙЧЫННЫ АЎТАМАБІЛЬ

Расказаў Пётр Пархомчык і аб рэалізацыі даручэння Прэзідэнта, якое звязана з арганізацыяй вытворчасці айчыннага электрамабіля да канца 2025 года. «Работа арганізавана адначасова па двух кірунках, — канкрэтызаваў ён. — Нацыянальнай акадэміяй навук вядзецца работа па стварэнні прамысловай вытворчасці электрамабіляў з максімальнай лакалізацыяй на базе кампанентнай базы, распрацаванай беларускімі вучонымі. У маі 2023 года Аб'яднанаму інстытуту машынабудавання перададзены ўзор электрамабіля JAC для аналізу магчымасці выкарыстання ў ім айчынных распрацовак. З кітайскай кампаніяй заключаны дагаворы па тэхнічным узаемадзеянні».

Паралельна заводам «БЕЛДЖЫ» праводзіцца работа па вывaду на рынак электрамабіля айчыннай вытворчасці. Узор аўтамабіля з рухавіком унутранага згарання ў чэрвені 2023 года перададзены ў Аб'яднаны інстытут машынабудавання НАН для яго пераабсталявання ў электрычны. Плануецца, што ўзор першага электрамабіля будзе прэзентаваны да канца бягучага года.

Віцэ-прэм'ер паведаміў, што бягучая сітуацыя на рынку стварае перадумовы для далейшага пашырэння вытворчасці завода «БЕЛДЖЫ» з павелічэннем магутнасці да 120 тысяч аўтамабіляў у год пры двухзменным рэжыме працы. «Калі ў мінулым годзе заводам было выраблена 25 тысяч аўтамабіляў, то сёлета створана 60 199 аўтамабіляў, — гэта значыць ужо выканана гадавое заданне, — дадаў ён. — Прадалі 59 982 аўтамабіля, з іх практычна 80 % — у Расійскую Федэрацыю. Пры гэтым мы бачым добрыя перспектывы для нарошчвання аб'ёмаў продажаў легкавых аўтамабіляў у гэты рэгіён».

Па словах віцэ-прэм'ера, расце попыт на айчынны аўтамабіль і на ўнутраным рынку. Па выніках продажаў у бягучым годзе аўтамабілі завода займаюць першае месца.

УЗАЕМАВЫГАДНАЕ ПАРТНЁРСТВА

Гаворачы аб супрацоўніцтве з Расійскай Федэрацыяй, віцэ-прэм'ер спыніўся на мікраэлектроніцы. З расійскімі партнёрамі падпісаны адпаведныя дакументы, накіраваныя на ўзаемадзеянне ў гэтым кірунку, у тым ліку дарожная карта, якая прадугледжвае стварэнне чатырох новых тэхналогій для асваення вытворчасці 88 вырабаў.

«Акрамя таго, падпісаны міжурадавае пагадненне аб супрацоўніцтве ў галіне развіцця станкаінструментальнай прамысловасці і дарожная карта, якая прадугледжвае пакрокавы план супрацоўніцтва, — дадаў Пётр Пархомчык. — У прыватнасці, стварэнне цэнтраў кампетэнцый на базе станкабудаўнічых прадпрыемстваў Беларусі і Расійскай Федэрацыі, рэалізацыю навукова-тэхнічнай праграмы Саюзнай дзяржавы, накіраванай на распрацоўку вузлоў і кампанентаў для станкабудаўнічых прадпрыемстваў».

Па яго словах, у рамках дарожнай карты плануецца рэалізацыя праекта «Саюзны станок», накіраванага на стварэнне запатрабаванага станка з беларускіх і расійскіх камплектуючых — гэта значыць, са стапрацэнтнай лакалізацыяй.

Паралельна вядзецца пошук кітайскіх партнёраў, гатовых да стварэння на тэрыторыі Беларусі вытворчасцяў буйнавузлавой зборкі станочнага абсталявання з наступнай яе лакалізацыяй. Вядзецца размова і аб пастаўках абсталявання для мадэрнізацыі станкабудаўнічых прадпрыемстваў. Шэраг кітайскіх кампаній ужо выказалі гатоўнасць развіваць супрацоўніцтва з беларускімі станкабудаўнічымі заводамі.

«Сыход з рынку Саюзнай дзяржавы пастаўшчыкоў тэхналагічнага абсталявання з недружалюбных краін паслужыў айчынным станкабудаўнічым арганізацыям дадатковым імпульсам для развіцця, — рэзюмаваў намеснік прэм'ер-міністра. — Паводле ацэнак спецыялістаў, патрэба беларускага рынку ў станочным абсталяванні складае 1,5 тысячы адзінак, расійскага рынку — каля 10 тысяч адзінак. Паводле ацэнак, на гэтым этапе расійскія вытворцы могуць забяспечыць каля 30 % ад патрэбы ў станках, а да 2030 года — каля 50 %. Такім чынам, у нашых вытворцаў ёсць усе шанцы заняць у гэтым сегменце рынку нішу, якая з'явілася».

Гэта датычыцца таксама многіх кірункаў прамысловага комплексу краіны, які развіваецца ў нагу з часам, а па некаторых аспектах нават апераджае яго.

Вераніка КАНЮТА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Па сутнасці

Сваіх не кідаем

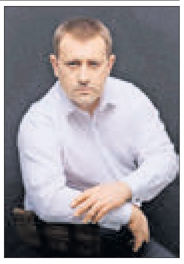

О, летуценнае дзяцінства. Калі басанож у думках уздымаешся над непралазным гушчаром пушчаў, над вірлівымі рэкамі, калі падарожнічаеш па сівых сутарэннях замкаў ды раскошы палацаў... Калі ты ў марах разам з нашымі воінамі бяжыш у атаку, а з будаўнікамі — дакранаешся да неба на вышыні новабудоўляў. Тады ўсе дарослыя здаюцца вялікімі і дужымі, разважлівымі і мудрымі. І ты сам марыш стаць такім жа і адчуваеш сябе добрым і шчырым. Бязгрэшным. З чаго яно пачынаецца — пачуццё граху, а пасля ўсё жыцце — барацьба з ім? Калі першы раз кідаеш сваіх. Напрыклад, пайшоў з сям'ёй у лес, убачыў там змяю і, апанаваны страхам, даў на пяты. А твае самыя галоўныя людзі засталіся за спінай, сам-насам з небяспекай. І адчуванне палёту — у мінулым.

Калі падрасцеш, пасталееш, адчуеш моц — не фізіялагічную, эмацыянальную, — захочаш пачуваць сябе сапраўдным чалавекам, ты больш ніколі не кінеш сваіх. Так адбываецца і з краінамі. Сапраўдныя не кідаюць сваіх. Як гэта? А так, як у Беларусі.

Давайце паразважаем. СССР быў імперыяй дасягненняў і моцы. Не заўжды гігант заўважаў асобу, чалавека. То была эпоха грандыёзных праектаў. Людзей навучыліся цаніць пасля Вялікай Айчыннай вайны. А як па-іншаму? То ж пераможцы! З аднаго боку, і адукацыю дапамагалі атрымаць, і на працу ўладкоўваць. Інтэрнат, пасля кватэра. Нават пуцёўку на адпачынак. Усё дзеля людзей. З іншага — інвалідаў вайны хавалі ад насельніцтва вялікіх гарадоў за мурамі манастыроў. Сваіх не кідалі, але стваралі штучную карцінку. А пасля надышоў крах і кінулі ўсіх. Калі ўвогуле забыліся на воінаў-інтэрнацыяналістаў, калі адабралі, выпвалі зберажэнні ў працаўнікоў з мазалямі на руках.

Забыліся на сваіх, кінулі. Пад махавік перамен, трансфармацыі ідэалаў. Здавалася, што магутная дзяржава з савецкім чалавекам згуляла ў напарсткі. А тут яшчэ і такая спакуса. З экрана. Вось ён — свет сапраўднага капіталізму. Там, маўляў, сваіх не кідаюць, выратоўваюць нават з палону. А тут наіўныя людзі савецкага рэалізму — у пастцы перабудовы, нязвыклых зносін, правіл дзікага рынку. «Ратуйце» — чыталася тады ў вачах мільёнаў. Ды ніхто не спяшаўся.

Беларусам пашчасціла. Сваіх не кідаем. То была дзяржаўная палітыка. Сваіх не кідаем у пастку крыміналу, сваіх не кідаем у лапы падманлівага капіталізму і драпежнай прыватызацыі. Сваіх не кідаем — гэта ж яшчэ і пра сацыяльна арыентаваную палітыку дзяржавы. Дзеці, старыя, людзі з абмежаваным магчымасцямі... Так, зразумела. А яшчэ ж кожны юны талент і выпускнік ВНУ. Нават захаванне прафесійных каледжаў — гэта ж таксама каб не кінуць не самых выбітных вучняў. Захаванне дзяржаўных актываў і стварэнне развітой сеткі сацыяльных паслуг — таксама ў парадыгме «сваіх не кідаем»...

Але гэтыя ўсе працэсы вельмі агульныя, таму і незаўважныя. Сэрцы людзей кранаюць трагічныя гісторыі асобнага чалавека. Добрыя тэндэнцыі мы ўспрымаем як штодзённасць. А вось персаніфікацыя падзеі — іншае.

Бог ставіць усе кропкі над беларускім «І». Так адбылося і з намі. Колькі было нараканняў на ўлады і падчас ковіду, і падчас падзей 2020 года. А пасля разумныя зразумелі, нават многія неверагодныя — уцямілі, што спачатку эканоміку, а пасля і краіну ўвогуле выратавалі ад знішчэння. Украінскі сцэнарый разгарнуўся б на нашых землях, а нашы людзі былі б укінуты ў гарніла ваеннага ліхалецця. Некаторыя з беларусаў апынуліся ў такім пекле. Спачатку нашы дальнабойшчыкі ў прасторы ўкраінскай неверагоднасці, а цяпер — у сектары Газа. Усіх не кінулі, усіх выратавалі па прамым распараджэнні кіраўніка дзяржавы. Бо гэта ж так па-ягонаму, па-бацькоўску: «Самае дарагое — хлеб, а самае каштоўнае — людзі».

То былі розныя аперацыі выратавання, са сваёй спецыфікай. Наш КДБ правёў філігранную работу. Дэталі так і застануцца набыткам лекцый у закрытых аўдыторыях. Адно можна сказаць — замест галівудскіх герояў ёсць у Беларусі свае, родныя і рэальныя. На тое была палітычная воля кіраўніка дзяржавы. Сваіх не кідаем. Кропка. Інакш быць не можа.

Але — магло б. Як было ў пачатку 90-х. Як магло паўтарыцца ў 2020-м. Кінуць — ва ўсіх сэнсах — спрабуюць так званыя эліты пятай калоны. Спачатку адкрыта спрабавалі кінуць у бойку з Расіяй. Не выйшла. Цяпер кідаюць тых, хто ім паверыў. Столькі абяцанак надавалі паплечнікам — і ніводную не выканалі. Кінулі сваіх. Кагосьці — у бойку на тэрыторыі Украіны. Іншых неверагодных — па варшаўскіх і вільнюскіх хостэлах. Не жывуць — існуюць. А фальшыўкі пятай калоны зноў і зноў абяцаюць і цягнуць людзей у пастку. А самі нават не могуць забяспечыць ананімнасць, якую абяцаюць на кожным кроку, — зноў кідаюць даверлівых дурняў, кібербяспеку. А грошы ж ад сваіх бенефіцыяраў на гэта атрымліваюць, як і на «палітвязняў», якіх таксама кінулі. Не таннае жыццё эліт збеглай эміграцыі ў еўропах. Каб правадырам неверагодных жыць добра, застаецца, як і заўжды, кідаць сваіх. Хацелі ўсю краіну, а атрымліваецца толькі з адурманенымі калабарантамі.

А мы — як раней, так і ў будучыні — сваіх не кідаем. Гэта не толькі памкненні мужных вайскоўцаў, гэта пазіцыя нашага кіраўніцтва краіны. З адной рэмаркай — свае — гэта ўсе беларусы.

Яўген ПУСТАВОЙ.